

Markus

Markus

Klaas Hoekman

Schrijver: Klaas Hoekman

ISBN: 9789465461823

© Klaas Hoekman

Markus

Het Evangelie van Marcus wordt in de wetenschappelijke consensus doorgaans beschouwd als het oudste evangelie en wordt meestal gedateerd rond 70 n.Chr., mogelijk in de context van de Beleg en verwoesting van Jeruzalem. De auteur – die we volgens de traditie ‘Markus’ noemen – is anoniem en schrijft geen geschiedwerk in moderne zin. Zijn doel is niet om een volledig en nauwkeurig overzicht van het leven van Jezus te geven, maar om een theologisch gevormde vertelling te presenteren.

De tekst is opgebouwd uit overgeleverde tradities die door de auteur zijn geselecteerd, geordend en vormgegeven. Daardoor kan het evangelie niet eenvoudig gelezen worden als een directe weergave van gebeurtenissen “zoals ze precies hebben plaatsgevonden”. Veel onderzoekers gaan ervan uit dat het een combinatie bevat van oudere herinneringen en interpretatie, waarbij de betekenis van de gebeurtenissen centraal staat.

De stijl van Markus is opvallend direct en dynamisch. Het Grieks is relatief eenvoudig en minder gepolijst dan dat van latere evangelisten, en het frequente gebruik van woorden als “meteen” zorgt voor een snel en soms abrupt verteltempo. Op enkele plaatsen blijven Aramese woorden van Jezus bewaard, wat de indruk wekt dat oudere tradities dicht onder het oppervlak liggen. De tekst maakt bovendien gebruik van zogeheten ‘sandwichconstructies’, waarbij verhalen in elkaar worden geschoven om elkaar te verduidelijken.

Een centraal thema is het zogenoemde ‘Messiasgeheim’: Jezus verbiedt herhaaldelijk dat zijn identiteit bekend wordt gemaakt. Daarmee suggereert de auteur dat Jezus pas werkelijk begrepen kan worden in het licht van zijn lijden en dood. De leerlingen spelen hierin een opvallende rol: zij begrijpen Jezus vaak niet, reageren met angst en laten hem uiteindelijk in de steek.

Markus presenteert zo geen systematische leer of uitgewerkte ethiek, maar een narratief waarin betekenis ontstaat door de manier waarop het verhaal wordt verteld. Hij schrijft niet als een chroniqueur die feiten ordent, maar als een verteller die richting geeft aan de interpretatie. Het resultaat is een tekst die de lezer voortdurend confronteert met de vraag wie Jezus is, en hoe zijn optreden en lijden begrepen moeten worden.

In dit boek probeer ik het Markus evangelie te hervertellen aan kinderen, maar ik hoop dat volwassenen het verhaal ook mooi vinden. De indeling in hoofdstukken zoals we die traditioneel kennen, heb ik overgenomen. Na elk hoofdstuk vind je telkens een korte verantwoording.